Opinia națională

Săptămânal de opinii, informații și idei de larg interes național

Director: Mioara VERGU-IORDACHE

Anul 33, nr. 1202, 3 noiembrie 2026, 8 pagini, 1 leu, www.opinianationala.ro

Simpozion Internațional Interdisciplinar MTSC 2026 – un spațiu al dialogului intercultural, al cooperării academice și al promovării valorilor educaționale europene

Rolul educației în păstrarea memoriei colective și dezvoltarea dialogului intercultural

Conf.univ.dr. Sebastian CHIRIMBU

În perioada **22–24 octombrie 2026**, în București (România) și Padova (Italia), s-au desfășurat, în format hibrid, cu participare fizică și online, lucrările **Simpozionului Internațional Interdisciplinar MTSC2026**, manifestare științifică și educațională de anvergură internațională, dedicată promovării dialogului intercultural, valorificării diversității culturale și consolidării cooperării academice în contextul transformărilor societății contemporane.

Evenimentul a reunit cadre didactice universitare și preuniversitare, cercetători, specialiști în științele educației, experți în management educațional și reprezentanți ai unor organizații educaționale internaționale, beneficiind de contribuțiile unor **vorbitori și speakeri din România, Italia, Franța, India și Bangladesh**.

Simpozionul a fost organizat prin cooperarea instituțională a următoarelor organizații și instituții partenere:

- **International Alliance for Global Educators Network**;
- **Institutul de Cercetări, Politici și Evaluare în Educație – APDP (ICPEE-APDP)**;
- **Colegiul Universitar „Spiru Haret” – București**;
- **Școala Gimnazială „Maica Domnului” – București**;
- **Liceul Tehnologic „Nikola Tesla” – București**;
- **Grădinița „Scufița Roșie” – București**;
- **Liceul Tehnologic Special nr. 2 – București**;
- **Corpul European de Solidaritate și Educatoe – Padova, Italia**;
- **Global Education Foundation – Bangladesh**.

Caracterul internațional și interdisciplinar al manifestării a favorizat constituirea unui cadru de reflecție academică și schimb de bune practici, în care perspectivele pedagogice, sociologice, istorice, culturale și manageriale au fost integrate într-o abordare comună asupra educației contemporane.

» Pagina 5

Halloween 2026 la Facultatea de Inginerie și Informatică:

Fantome, cybersecurity și inteligență artificială!

Sâmbătă, 31 octombrie 2026, Facultatea de Inginerie și Informatică a demonstrat că Halloween-ul poate fi sărbătorit și fără costume înfricoșătoare, dovleci malefici sau vrăjitoare pe mături.

» Pagina 2

BALUL HARETIȘTILOR!
The show must go on… împreună cu tine!

Anul acesta, Universitatea *Spiru Haret* sărbătorește 35 de ani de istorie, iar Balul Haretiștilor promite o ediție specială, în care trecutul, prezentul și viitorul studenției se întâlnesc într-o noapte memorabilă!

Vineri, 20 noiembrie, de la ora 20:00, *Premium Wellness* devine scena unei petreceri pline de energie, muzică și surprize!

Ce te așteaptă?

- DJ Mircea Eremia și karaoke
- Concursul „Show Your Talent”, cu premii surpriză
- Momente de improvizație și provocări interactive
- Foto corner pentru amintiri de neuitat
- Bufet cu preparate calde și reci, plus deserturi
- Welcome drink (Prosecco), băuturi răcoritoare și cafea incluse

Dress code: elegant, cu un detaliu mov

Acces: 18+

Loc de desfășurare: *Premium Wellness*, str. Dumitru Brumărescu nr. 1, București

Grab your ticket! Locurile sunt limitate, dar distracția nu!

Bilete disponibile aici: https://m.iabilet.ro/bilete-balul-haretistilor-the-show-must-go-on-133995

În perioada 17–19 noiembrie 2026, Universitatea *Spiru Haret* organizează Zilele Bibliotecii Universitare, un eveniment dedicat lecturii și viitorului bibliotecilor în era digitală.

Sub tema „Biblioteca 2030: Ce va rămâne din biblioteca pe care o știm? Dincolo de cărți și algoritmi: ce păstrăm, ce schimbăm, ce construim?”, evenimentul aduce în atenție rolul bibliotecii universitare în educație și cercetare, impactul inteligenței artificiale și importanța adaptării la noile tehnologii.

Discuțiile vor urmări trei direcții principale: păstrarea valorii lecturii și a patrimoniului academic, modernizarea serviciilor bibliotecare și dezvoltarea competențelor digitale, fără a pierde din vedere importanța gândirii critice și a surselor de informare credibile.

Totodată, evenimentul evidențiază modul în care resursele digitale și expertiza bibliotecarilor se pot completa pentru a sprijini studenții, cadrele didactice și cercetătorii în procesul de învățare și documentare.

Evenimentul se va desfășura în toate cele cinci centre ale Universității Spiru Haret: București, Brașov, Craiova, Constanța și Câmpulung Muscel.

Împreună învățăm să avem succes!

Ce minte au românii?!

Mioara VERGU-IORDACHE

Ce minte avem noi, românii, dacă: „Mințile ilustre discută idei, inteligențele medii discută evenimente, iar mințile reduse discută despre alții.”? Caut, v-am mai spus, în jurul meu, în presă, subiectul, știrea despre o idee, ȘTIREA a cărei difuzare, dezbatere, analiză să producă scânteia gândirii și acțiunii benefice tuturor. Ar exista, poate, în colțuri de pagină, la ore târzii... Însă nebăgate în seamă.

În prime-time-ul televiziunilor și în „treimea de aur” (cum am învățat – O tempora! - la cursurile de secretariat de redacție-tehnoredactare) a paginilor tipărite, mă poticnesc în ciorovăieli politicianiste, în descoperiri/dezvăluiri/redezvăluiri ale nimicniciei unor inși care, dacă nu i-am fi cocoțat nemeritat în „capu’ trebii”, ar rămâne la statutul de „cap de locuitor”. Sigur că, în calitatea sa de câine de pază (acolo unde există democrație!), presa are rolul, chiar obligația să scoată la lumină aceste fărădelegi. Într-o societate normală, subiecții acestor dezvăluiri ar trebui să iasă din prim planul vieții politice, să curețe locul, să lase spațiul pentru o respirație curată. Dar nu, aceste personaje insistă. Și noi ne pierde timpul cu ele.

Câte persoane/personalități sunt în prime-time?! Câți dintre invitați sunt oameni care nu au a face cu politica?! Câți din afara politicii (și show-biz-ului, evident! Altă discuție cu parfum îndoielnic!) sunt cunoscuți de marele public? Unde sunt ideile novatoare? Unde sunt chiar evenimentele? Sunt acoperite de bârfe.

Acum câțiva ani scriam în acest colț de pagină despre caracteristicile definitorii ale politicianului român: pe lângă cleveteală și resemnare, surprinderea și amnezia. Stă omul liniștit pe banul public și-așa, dintr-o dată, vine iarna și-l ia prin surprindere. Până-și revine se face primăvară! Și…gata. Din cauza amneziei nu mai știe nici data viitoare cum e sau ar trebui să fie când vine iarna. E surprins că a votat legi ce au fost promulgate, au apărut în Monitorul Oficial. Surprins și amnezic, nu le pune în aplicare! Din motive de amnezie și legislația noastră este… „surprinzătoare”, stufoasă, încâlcită, scrisă într-o limbă română de corigență spre repetență.

Sigur, nici surprinderea, nici amnezia nu reprezintă o scuză, o circumstanță atenuantă, ci chiar una agravantă. Cine-i bolnav, real sau închipuit, trebuie să stea acasă. Așa scrie și-n „Dreptul muncii”, și-n „Drepturile omului”. Să se vindece pe ei și să nu ne îmbolnăvească pe noi! Lumea se mișcă, gândește,vine cu idei, propune măsuri, este atentă la evoluții și involuții pe termen scurt, mediu și lung. Ați auzit vreo dezbatere, vreo informare, vreo pregătire a populației României cu privire la măsurile ce urmează a fi aplicate? Sigur ați auzit de furtișaguri, trădări, amantlâcuri, minciuni..

… Deci, ce minte avem noi, românii?!

IMPLICAȚI

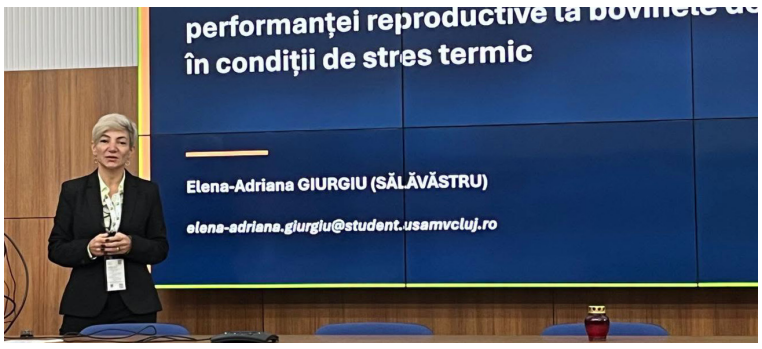
Aflăm de la Facultatea de Medicină Veterinară:

„În calitate de fostă studentă, doctorandă şi viitoare cercetătoare, Adriana Sălăvăstru a pus bazele AMVAR – Asociația Medicilor Veterinari pentru Animale de Rentă, prezentată public în data de 23 octombrie 2026, la Iaşi, în cadrul evenimentului *Activități ale reproducerii asistate la animale* – ediția a VIII-a, 2026.

Dezvoltarea unei astfel de comunități reprezintă un pas important pentru consolidarea legăturii dintre educație, practica medical-veterinară şi cercetare. Progresul unui domeniu se construieşte prin oameni, prin colaborare, schimb de experiență şi dorința continuă de a învăța unii de la alții. Dialogul dintre generații, profesii şi domenii de activitate este esențial pentru formarea unor specialişti bine pregătiți şi pentru dezvoltarea unor soluții bazate pe dovezi ştiințifice, adaptate realităților din teren. AMVAR poate deveni un spațiu în care experiența se întâlneşte cu entuziasmul, întrebările generează cercetare, iar cunoaşterea se transformă în progres.

Felicitări tuturor specialiştilor implicați în acest proiect!

Punem AMVAR pe harta medicinei veterinare din România!”

Gastronomia începe în agricultură

Conf.univ.dr. Mădălina Belous, cadru didactic al Facultății de Medicină Veterinară din cadrul Universității *Spiru Haret,* a participat, la invitația *Asociației Naționale a Bucătarilor şi Cofetarilor din Turism* (ANBCT) şi a *Federației Industriei Hoteliere din România* (FIHR), la dezbaterea cu tema „*Gastronomia începe în agricultură*”, organizată în cadrul INDAGRA.

Discuțiile au abordat teme importante pentru domeniul gastronomiei, de la ghidurile de bune practici şi siguranța alimentară până la tehnicile moderne de producție şi respectarea cadrului legislativ.

La întâlnire au participat reprezentanți ai ANBCT, ANSVSA şi ANPC, într-un dialog dedicat colaborării dintre mediul academic, profesioniştii din gastronomie şi autorități.

Universitatea *Spiru Haret* susține astfel de inițiative, care contribuie la schimbul de experiență şi la promovarea unor practici responsabile în domeniul gastronomiei.

Împreună învățăm să avem succes!

Halloween 2026 la Facultatea de Inginerie şi Informatică:

Fantome, cybersecurity şi inteligență artificială!

Sâmbătă, 31 octombrie 2026, Facultatea de Inginerie şi Informatică a demonstrat că Halloween-ul poate fi sărbătorit şi fără costume înfricoşătoare, dovleci malefici sau vrăjitoare pe mături. Uneori, cele mai mari sperieturi vin dintr-un e-mail de phishing, o parolă compromisă sau un răspuns prea convingător oferit de inteligența artificială!

Sub deviza imaginară „*Trick or Treat? Mai bine Think Before You Click!”,* facultatea a organizat o petrecere de Halloween cu o particularitate: participanții au venit fără costume, dar înarmați cu voie bună, curiozitate şi, sperăm noi, parole suficient de complexe.

Studenți, masteranzi, absolvenți şi cadre didactice s-au reunit într-un cadru relaxat, unde discuțiile academice au făcut loc conversațiilor despre cybersecurity, inteligență artificială şi pericolele care pândesc în mediul digital. Până la urmă, ce poate fi mai potrivit de Halloween decât să vorbeşti despre hackerin care îți bântuie rețeaua, viruşi, care nu se sperie de usturoi, şi atacuri informatice care apar exact când credeai că totul este sub control?

Inteligența artificială a fost şi ea printre „invitați”, cel puțin ca subiect de discuție. Participanții au analizat avantajele, dezavantajele şi riscurile AI, încercând să răspundă unei întrebări tot mai actuale: „Ar trebui să ne fie mai frică de fantome sau de un chatbot care îți răspunde cu maximă încredere, chiar şi atunci când greşeşte?”

Nici activitățile recreative nu au lipsit. Partidele de Remi şi şah au pus la încercare gândirea strategică, răbdarea şi capacitatea de anticipare. La şah, participanții au încercat să protejeze regele cu aceeaşi atenție cu care un specialist în securitate cibernetică îşi protejează infrastructura. La Remi, fiecare piesă a contat, iar cei familiarizați cu domeniul cybersecurity au putut constata că un joc bun are multe în comun cu securitatea informatică: ai nevoie de strategie, atenție şi puțin noroc ca adversarul să nu îți descopere vulnerabilitățile.

Atmosfera a fost completată de muzică specifică Halloween-ului şi filme de comedie horror. Monştrii de pe ecran au oferit porția de suspans, deşi pentru un informatician adevărata groază rămâne mesajul „Error 404", urmat de „Backup not found!”.

Un detaliu interesant al serii a fost absența costumelor. Nimeni nu a venit deghizat în vampir, zombie sau vrăjitor. Totuşi, este posibil ca printre participanți să se fi aflat câțiva „ethical hackers” care, prin natura profesiei, ştiu deja cum să devină invizibili în rețea. Din fericire, singurele atacuri permise au fost cele de pe tabla de şah!

Dincolo de glume, evenimentul a oferit un prilej de reîntâlnire între generații de studenți şi absolvenți, alături de profesorii facultății. Discuțiile au continuat într-o atmosferă informală, în care experiențele profesionale, ideile şi curiozitățile despre tehnologie au circulat liber, fără autentificare în doi paşi.

Verdictul serii? Halloween-ul la Facultatea de Inginerie şi Informatică a avut de toate: puțin horror, multă tehnologie, dulciuri, jocuri şi conversații interesante.

Iar dacă fantomele au încercat să participe, probabil au fost blocate de firewall. Pentru că, la Facultatea de Inginerie şi Informatică, până şi de Halloween se respectă o regulă de bază:

„Nu deschide uşa necunoscuților, nu accesa linkuri suspecte şi, mai ales, nu accepta cookies de la fantome!”

Conf. univ. dr. Marius Iulian MIHĂILESCU
Lect. univ. dr. Valentina MĂRĂSCU

Opinia națională
ISSN 1221-4019
ISSN 1841-4265 (online)
www.opinianationala.ro
www. facebook.com/opinianationala
Strada Fabricii nr. 46G, sector 6, Bucureşti
Telefon/fax: 021 316 97 91
Centrală: 021 316 97 85, 021 316 97 86, 021 316 97 87, interior 168
e-mail: opinia@spiruharet.ro
ISO 9001 certificat nr. 639C

TEHNOREDACTARE: Vasilichia Dinu

Stimați cititori,
Dorim să fiți partenerii noştri în elaborarea publicației *Opinia națională*. De aceea, vă adresăm invitația de a ne transmite opinii, informații, idei de larg interes național, pe care să le publicăm în edițiile viitoare. Aşteptăm cu interes şi propuneri privind conținutul publicației.

REVISTA *OPINIA NAȚIONALĂ*
este editată de
FUNDAȚIA *ROMÂNIA DE MÂINE*
Tiparul executat de
TIPOGRAFIA FUNDAȚIEI *ROMÂNIA DE MÂINE*

Răspunderea pentru conținutul textelor publicate aparține autorilor.

WORKSHOP *DreptCompAct*:

Statutul refugiaților şi migranților – probe în etapa judecătorească

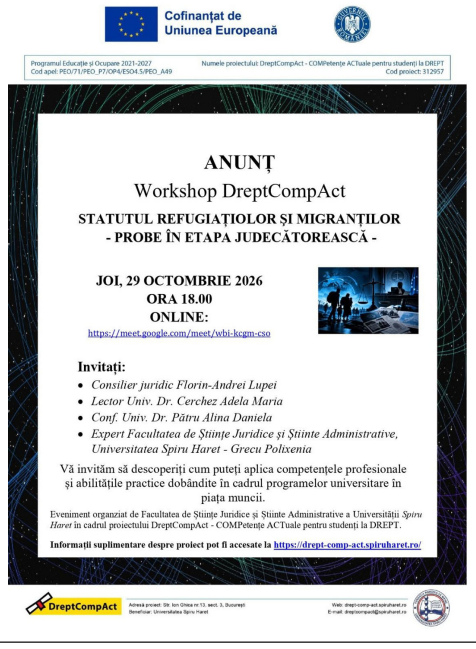
Joi, 29 octombrie 2026, Facultatea de Ştiinţe Juridice şi Ştiinţe Administrative din cadrul Universităţii *Spiru Haret* a organizat on-line în cadrul proiectului *DreptCompAct*, workshopul *Statutul refugiaților şi migranților – probe în etapa judecătorească*.

Invitatul special, Florin-Andrei Lupei, consilier juridic în cadrul Inspectoratului General pentru Imigrări, a împărtăşit studenților din experienţa sa profesională, aducând o perspectivă practică asupra unei teme juridice de actualitate.

Discuțiile au completat abordarea teoretică a cadrelor didactice privind dreptul UE al migrației, nediscriminarea şi standardele CEDO şi CJUE în protecția persoanelor vulnerabile aflate în mobilitate.

Ce au câştigat studenții prin participare?

• O mai bună înțelegere a modului în care legislația este aplicată în practică.

• Dezvoltarea gândirii critice, a capacității de analiză şi a argumentării juridice.

• Contact direct cu experienţa unui specialist din domeniul imigraţiei.

• O perspectivă mai clară asupra responsabilităților şi oportunităților din profesiile juridice.

Workshopul s-a încheiat cu o sesiune interactivă de întrebări şi răspunsuri, oferind studenților ocazia de a dialoga direct cu invitatul şi cadrele didactice, de a adresa întrebări şi de a descoperi aspecte practice ale profesiei.

Prin proiectul *DreptCompAct*, se continuă aducerea împreună a mediului academic şi a profesioniştilor dreptului, creând oportunități de învățare care îi ajută pe studenți să îşi dezvolte competențele şi să se pregătească pentru provocările viitoarei cariere.

Private Investigators International Summer School

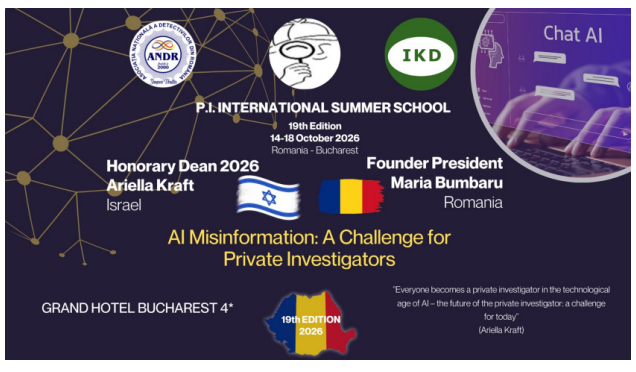
„P.I.International Summer School" a devenit un „must have" pentru noi toți.

În perioada 15-17 octombrie 2026, la invitatia preşedintei Asociației Naționale a Detectivilor din România, doamna Maria BUMBARU - căreia îi mulțumim şi o asigurăm de susținere şi colaborare şi în viitor! - un grup de 15 studenti de la Facultatea de Ştiinţe Juridice şi Ştiinţe Administrative, Universitatea *Spiru Haret*, însoțiți de conf. univ.dr. Aura Preda, a participat la lucrările celei de a XIX-a ediție a „*Private Investigators International Summer School*", manifestare organizată de Asociația Națională a Detectivilor din România alături de partenerii săi tradiționali: Federația Asociațiilor de Detectivi, Fundația *ACUM*, Fundația *Grupul de Inițiativă Ecologică şi Dezvoltare Durabilă*, agenții de detectivi, Companii de Cybersecurity din țară şi din străinătate,

Au participat personalități ale vieții politice şi culturale din România, reprezentanti ai Politiei Române, membri ai Parlamentului României, reprezentanti ai Birourilor de avocatură, Experti, psihologi, detective particulari din țară şi din străinătate.

Decan onorific – coordonatorul ştiințific 2026 al manifestării a fost **Ariella Kraft (Israel):** *Sunt investigator privat din Israel, cu o experiență de aproape 25 de ani în domeniul investigațiilor şi al culegerii de informații, inclusiv în stabilirea contactelor pe teren şi obținerea de date sensibile. De asemenea, am colaborat la producții de televiziune având drept obiectiv localizarea copiilor adoptați în diverse părți ale lumii şi am activat deasemenea ca adjunct al Directorului de securitate al ASSA ABLOY Israel.*

S-au prezentat expuneri de un real interes sustinute de experti în domeniu, cu o tematică care preocupă toate mediile profesionale.

Ariella Kraft (Israel): *Oricine poate fi investigator privat în era tehnologică A.I.- viitorul investigatiei private începe astăzi*

Antonio Labrador Barquilla (Spain): *Inteligența Artificială – între beneficii şi abuz. Necesitatea Normelor etice*

Zvonimir Cvetko Damnjanović (Slovenia): *OSINT bazat pe motoarele AI – cum să utilizezi IA pentru colectarea de informații*

Dr.. Alina Anton (România): *A.I. – securitatea cibernetică şi reglementările din domeniu – remodelează încrederea, securitatea şi procesul de luare a deciziilor în era digitală*

Lev Topor (Israel): *Investigația privată şi inteligența artificială*

Arie Yehuda Sluijzer (Franța): *Contrafacerea produselor din tutun*

Sam Zonensein (Israel): *Ghid de supravieţuire în supraveghere: soluționarea problemelor din teren în timp real*

Matthias Willenbrink (Germania): *Frauda în transportul international de mărfuri*

Andra Chiorcea (România)

Daniela Zaharia (România): „*A.I." versus „I (eu)*"

Cristiana Radu (România): - *Meta Cube Training – Poker Face in Business*

Esther Sanchez-Gomez (Spain): *Când minciuna nu are chip. Comportamentul nonverbal*

Prof.univ.dr. Tudorel Butoi (România)

Psiholog. Dumitru Iordache (România): *Psihologia conflictului şi gestionarea persoanelor dificile sau ostile*

Private Investigators International Summer School – o denumire şi o tradiție consacrate deja la nivel internațional. Sub egida I.K.D. (Federația Asociațiilor de Detectivi), numeroşi detectivi particulari din întreaga lume s-au reunit an de an în România. Aceştia şi-au împărtăşit experiența profesională, au creat amintiri şi au legat prietenii.

Este important pentru noi să fim împreună, să ne cunoaştem şi să intrăm în contact cu noi metode şi tehniuci de investigare, să învățăm cum să facem față provocărilor tehnologiei şi noului secol guvernat de inteligenta artificială alături de cei mai buni specialişti din lume - se afirmă în prezentarea congresului.

Evenimentul a avut loc la Grand Hotel Bucharest 4*, unde, într-o atmosferă interactivă, studenții noştri s-au familiarizat cu o altă profesie pe care o pot practica după finalizarea studiilor: *detectiv particular/privat*.

Conf. univ. dr. Aura PREDA
Facultatea de Ştiinţe Juridice şi Ştiinţe Administrative
Bucureşti. Universitatea *Spiru Haret*

Dincolo de joc şi poveste - cum înțelegem copilul prin emoții, nevoi şi resurse –

Invitat: Ionica POCRIŞTE, psiholog clinician cu formare în psihoterapie transculturală şi atestare în psihologie educațională, consiliere şcolară şi vocațională
Locul desfăşurării: meet.google.com/ejn-dvpp-boe

În data de 31 octombrie 2026 a avut loc un nou eveniment din seria celor propuse prin proiectul *ATELIER*, desfăşurat de către Facultatea de Psihologie şi Ştiințele Educației, Bucureşti, a Universității *Spiru Haret*.

Dezbaterea cu tema *Dincolo de joc şi poveste – cum înțelegem copilul prin emoții, nevoi şi resurse* – şi-a propus să susțină nevoia studenților, viitorii specialişti, de a descoperi perspective practice asupra experiențelor de învățare şi de relaționare din copilărie, într-o prezentare interactivă ce s-a focusat pe modul în care jocul, povestea şi activitățile creative devin puncte de plecare pentru înțelegerea dezvoltării psihoemoționale, psihoeducaționale şi comportamentale a copiilor cu vârste între 8 şi 12 ani.

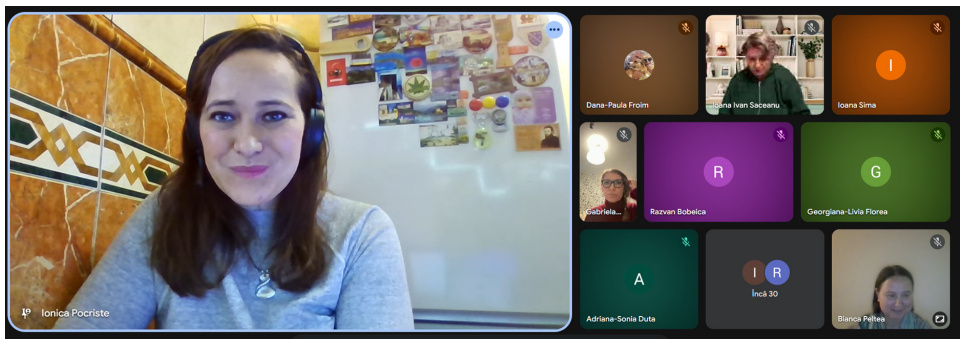
În cadrul atelierului au fost abordate, în special: • particularitățile dezvoltării emoționale, cognitive, sociale şi comportamentale la copiii de 8–12 ani; • legătura dintre poveste, tradiții, simboluri culturale şi exprimarea emoțională; • relația dintre corp, emoție, nevoie şi resursă, dincolo de comportamentul observabil; • rolul adultului în co-reglare şi validarea emoțiilor, ghidaj spre creşterea autonomiei şi stabilirea limitelor în mod pozitiv; • sentimentul de apartenență şi identitate, colaborarea şi exprimarea creativă ca oportunități de dezvoltare; • exemple concrete de răspuns parental şi de transfer al activităților în relația cu copilul şi familia.

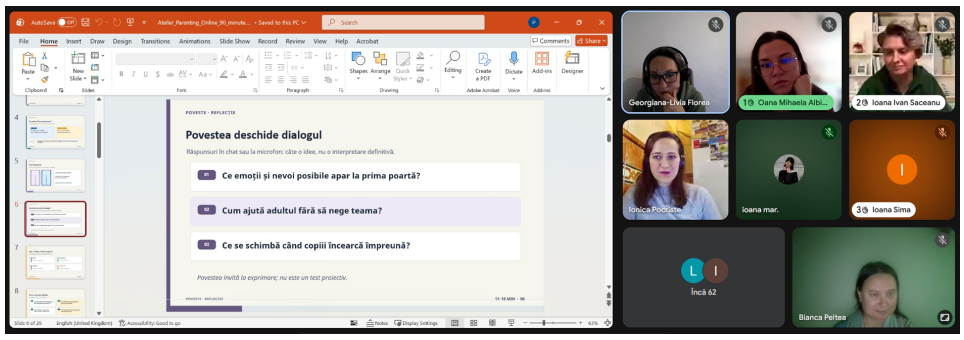
Atelierul s-a desfăşurat într-o manieră dinamică şi interactivă, prin care participanții au putut urmări diferența dintre comportamentul copilului şi posibilele emoții sau nevoi care-l însoțesc, fără a transforma observațiile în etichete ori concluzii diagnostice.

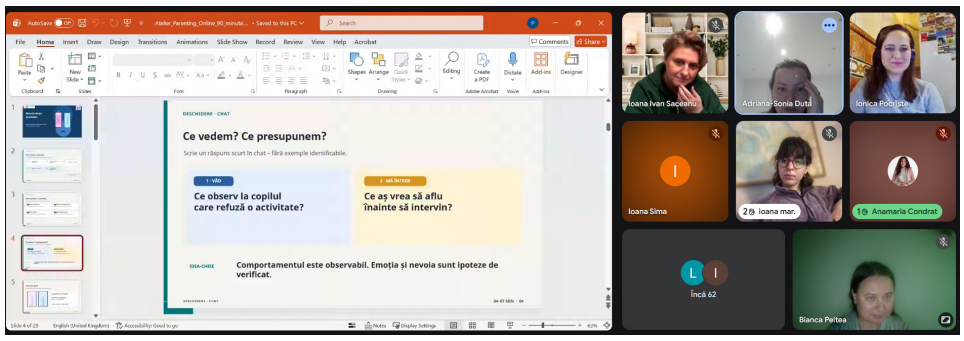
Au participat la dezbatere studenți, cadre didactice ale Universității *Spiru Haret*, alți oaspeți, reprezentând domenii diferite de specializare.

A fost o întâlnire de reflecție, dialog şi învățare aplicată!

Bianca PELTEA

Facultatea de Psihologie şi Ştiințele Educației Bucureşti, din cadrul Universității *Spiru Haret*, organizează cea de-a treia ediție a Conferinței Internaționale privind *Abordările Inovatoare în Psihologie şi Ştiințele Educației* (IAPES 2026), care va avea loc pe 25 noiembrie 2026, în format hibrid – cu prezență fizică la Bucureşti şi online, eveniment găzduit de Institutul Central de Cercetare Ştiințifică al Universității *Spiru Haret*:

ÎN FAȚA SCHIMBĂRILOR. CONSTRUIREA REZILIENȚEI.

Într-o lume marcată de transformări rapide la nivel social, educațional, cultural şi tehnologic, reziliența a devenit o competență esențială pentru indivizi, comunități, instituții de învățământ şi societate, în ansamblul său.

IAPES 2026 îşi propune să reunească cercetători, cadre universitare, profesori, psihologi, practicieni, doctoranzi şi specialişti în educație din diverse țări, pentru a împărtăşi rezultate ale cercetării, practici inovatoare şi perspective privind adaptarea, starea de bine, reziliența şi dezvoltarea durabilă în domeniile psihologiei şi educației.

Ştiințele sociale şi uman joacă un rol vital în abordarea provocărilor societale contemporane. Cercetarea nu ar trebui să rămână limitată la discursul academic, ci ar trebui să contribuie la o schimbare semnificativă, sprijinind indivizii, consolidând comunitățile, fundamentând practicile educaționale şi psihologice şi creând noi oportunități pentru cooperarea academică internațională.

În cadrul dezvoltării internaționale a conferinței IAPES 2026, organizatorii sunt deosebit de interesați să identifice vorbitori principali de prestigiu, a căror activitate de cercetare şi expertiză profesională pot contribui la dialogul ştiințific promovat de acest eveniment.

Totodată, organizatorii sunt interesați să stabilească şi să dezvolte parteneriate instituționale cu universități, facultăți, centre de cercetare şi alte instituții de învățământ superior din întreaga lume. Salută oportunitățile de cooperare academică ce pot depăşi cadrul conferinței, conducând la proiecte de cercetare comune, evenimente ştiințifice, mobilități academice, inițiative educaționale, publicații şi alte forme de colaborare internațională.

Domeniile tematice ale conferinței

Conferința primeşte contribuții teoretice, empirice şi interdisciplinare care vizează, fără a se limita la, următoarele domenii: • Reziliența şi dezvoltarea emoțională; • Adaptabilitatea, prevenția şi recuperarea în evaluarea şi intervențiile din sfera sănătății mintale; • Impactul schimbărilor sociale asupra copiilor şi tinerilor; • Transformarea digitală, tehnologia şi învățarea; • Dezvoltarea rezilienței în mediile educaționale; • Starea de bine şi sănătatea mintală în comunitățile educaționale; • Abordări inovatoare în psihologie şi ştiințele educației; • Învățarea pe tot parcursul vieții, dezvoltarea profesională şi adaptabilitatea; • Leadership-ul educațional şi reziliența instituțională; • Incluziunea socială, diversitatea şi dezvoltarea durabilă

Limba oficială a conferinței este engleza.

Programul va include:
- Discursuri principale (keynote speeches)
- Prezentări de lucrări ştiințifice
- Discuții în panel
- Ateliere de lucru
- Oportunități de networking academic şi instituțional

Participanții care iau parte la conferință în format fizic sunt responsabili pentru organizarea şi acoperirea propriilor cheltuieli de transport şi cazare.

Oportunități de publicare

Toate rezumatele acceptate vor fi publicate în volumul oficial al conferinței IAPES 2026, disponibil atât în format online, cât şi tipărit.

Lucrările complete selectate, în urma unui proces de evaluare de tip „peer-review", vor fi luate în considerare pentru publicare în **Journal of Communication and Behavioral Sciences*, revistă indexată în CEEOL, EBSCO, şi **Ulrich's Periodicals Directory*.

Viitorul începe cu o alegere. Dar, mai ales, cu oamenii care te inspiră să o faci!

• Fiecare drum profesional începe cu o întrebare, cu o curiozitate, cu dorința de a descoperi cine eşti şi cine ai putea deveni.

Facultatea de Psihologie şi Ştiințele Educației Braşov, din cadrul Universității *Spiru Haret*, participă, pe 10 noiembrie 2026, *Zbor Hub*, Braşov – Str. Mureşenilor nr. 27, la *Târgul de Universități Knowledge Tree Internationale School,* un eveniment dedicat tinerilor aflați în căutarea propriului drum, pentru a prezenta oferta educațională pentru anul universitar 2027–2028, pentru a răspunde întrebărilor şi, mai ales, pentru a vorbi despre ceea ce înseamnă să alegi o profesie în care oamenii sunt în centrul a tot ceea ce faci.

Dincolo de programe de studiu, acreditări şi oportunități profesionale: • *Psihologie* • *Educație timpurie* • *Pedagogia Învățământului Primar* • *Psihologie clinică şi intervenție psihologică* – masterat profesional, reprezentanții facultății le vor arăta viitorilor studenți că universitatea poate fi un loc al descoperirii, al încrederii şi al întâlnirilor care schimbă perspective.

Vor avea loc prezentări, dialoguri deschise şi o sesiune Q&A, într-o atmosferă prietenoasă, în care fiecare întrebare contează, pentru că *„noi credem că educația nu înseamnă doar acumulare de cunoştințe, ci şi întâlnirea cu oamenii care te ajută să creşti. Vă aşteptăm să ne cunoaştem, să povestim şi să descoperim împreună câte posibilități poate deschide o singură alegere!"*

Oameni. Idei. Viitor. Împreună.

Simpozion Internațional Interdisciplinar MTSC 2026 – un spațiu al dialogului intercultural, al cooperării academice şi al promovării valorilor educaționale europene

Rolul educației în păstrarea memoriei colective şi dezvoltarea dialogului intercultural

Dezbaterile şi comunicările ştiinţifice au evidenţiat rolul fundamental al şcolii şi universităţii în dezvoltarea competenţelor interculturale, în promovarea respectului reciproc şi în formarea unor cetăţeni capabili să îşi valorifice identitatea naţională şi culturală, manifestând, în acelaşi timp, deschidere către pluralismul valorilor, diversitatea tradiţiilor şi dialogul constructiv cu reprezentanţii altor comunităţi.

O dimensiune importantă a lucrărilor a vizat **managementul educaţional şi dialogul intercultural**, cu accent asupra leadershipului incluziv, responsabilităţii instituţionale, cooperării transnaţionale şi dezvoltării unor strategii educaţionale inovatoare, adaptate realităţilor europene şi internaţionale.

Desfăşurarea simultană a activităţilor în Bucureşti şi Padova, completată de participarea online a invitaţilor internaţionali, a demonstrat potenţialul noilor forme de colaborare academică de a depăşi frontierele geografice şi de a transforma diversitatea lingvistică şi culturală într-o resursă pentru învăţare, cercetare şi dezvoltare profesională.

În cadrul simpozionului a fost susţinută prelegerea intitulată „**Rolul educaţiei în păstrarea memoriei colective şi dezvoltarea dialogului intercultural**”, care a constituit unul dintre momentele de reflecţie centrale ale evenimentului.

Deschiderea evenimentului

Manifestarea a fost deschisă de **prof. Paula Grati**, director al *International Alliance Global Educators Network*. În cuvântul său inaugural, a fost subliniată importanţa cooperării internaţionale între educatori şi a schimbului de bune practici într-un context educaţional tot mai globalizat. Reţeaua pe care o reprezintă se înscrie tocmai în această logică a colaborării dincolo de graniţe, în care dialogul profesional dintre cadre didactice din spaţii culturale diferite devine el însuşi o formă concretă de educaţie interculturală.

Tema prelegerii: *Memorie colectivă şi dialog intercultural*

Prelegerea a pornit de la premisa că orice comunitate umană există, în egală măsură, prin ceea ce îşi aminteşte şi prin felul în care se raportează la ceilalţi. *Memoria colectivă* – concept consacrat de sociologul francez Maurice Halbwachs – desemnează ansamblul de amintiri, valori, tradiţii, simboluri şi experienţe istorice împărtăşite de un grup şi care îi conferă acestuia identitate şi continuitate. *Dialogul intercultural* deschide această identitate spre lume, transformând diferenţa dintr-o sursă de tensiune într-un prilej de îmbogăţire reciprocă. Între aceste două dimensiuni, aparent opuse – conservarea şi deschiderea –, educaţia a fost prezentată drept puntea prin care trecutul ajunge la generaţiile noi şi, totodată, spaţiul în care tinerii învaţă să-l înţeleagă pe celălalt. Teza centrală a prelegerii a fost aceea că şcoala nu poate rămâne doar un loc al transmiterii de informaţii, ci trebuie să devină un spaţiu al memoriei vii şi al întâlnirii dintre culturi.

Au fost evidenţiate trei planuri prin care educaţia contribuie la transmiterea memoriei colective: conţinuturile curriculare (istoria, limba şi literatura, educaţia civică, educaţia artistică), activităţile extracurriculare (vizite la muzee şi situri istorice, proiecte de istorie orală, valorificarea tradiţiilor locale) şi formarea spiritului critic, care permite asumarea lucidă, nu dogmatică, a trecutului. Un loc aparte l-a ocupat educaţia despre traumele istorice, înţeleasă nu ca o cultivare a resentimentului, ci ca o cale de formare a empatiei şi a vigilenţei faţă de orice formă de intoleranţă.

De asemenea, prelegerea a atras atenţia asupra caracterului ambivalent al memoriei colective: cultivată exclusiv şi în opoziţie cu ceilalţi, ea poate alimenta prejudecăţi şi conflicte. De aici decurge misiunea complementară a educaţiei – deschiderea memoriei spre dialog, prin dezvoltarea unor competenţe interculturale esenţiale: cunoaşterea altor culturi, empatia, respectul faţă de diversitate şi comunicarea deschisă. În acest proces, profesorul a fost descris ca mediator cultural, al cărui exemplu personal are adesea un impact mai puternic decât orice manual.

Contribuţia Universităţii *Spiru Haret*

Din partea **Universităţii *Spiru Haret*** au participat online **conf.univ.dr. Sebastian Chirimbu** şi **conf.univ.dr. Lăcrămioara Hurloiu**, care au prezentat lucrarea intitulată *Managementul dialogului intercultural în educaţia contemporană: provocări, perspective şi modele de leadership incluziv în spaţiul european*.

Lucrarea a adus în discuţie dimensiunea managerială a educaţiei interculturale, completând în mod firesc perspectiva prelegerii. Dacă memoria colectivă şi dialogul intercultural reprezintă finalităţi ale procesului educaţional, managementul şi leadershipul incluziv vizează condiţiile instituţionale în care aceste finalităţi pot fi atinse. Abordarea s-a structurat în jurul celor trei repere anunţate în titlu: provocările cu care se confruntă instituţiile de învăţământ în gestionarea diversităţii culturale, perspectivele de dezvoltare ale educaţiei interculturale în context european şi modelele de leadership incluziv care pot susţine construirea unor comunităţi educaţionale deschise, echitabile şi coezive.

Raportarea la spaţiul european a conferit contribuţiei o relevanţă aparte, într-un context în care mobilitatea academică, programele de parteneriat şi diversitatea crescândă a colectivelor de elevi şi studenţi transformă dialogul intercultural dintr-un deziderat într-o realitate cotidiană ce trebuie gestionată cu competenţă.

Managementul dialogului intercultural: provocări ale educaţiei contemporane

Punctul de plecare al lucrării l-a constituit constatarea că dialogul intercultural nu se produce de la sine, prin simpla coexistenţă a unor persoane cu origini culturale diferite în aceeaşi clasă sau în aceeaşi instituţie. Diversitatea reprezintă un potenţial, dar transformarea ei în resursă educativă presupune intenţionalitate, planificare, coordonare şi evaluare – cu alte cuvinte, management. Dialogul intercultural devine astfel nu doar o temă a conţinuturilor de învăţare, ci şi un obiect al deciziei manageriale, care priveşte cultura organizaţională, politicile instituţionale şi relaţiile dintre toţi actorii educaţionali.

Printre provocările majore ale educaţiei contemporane au fost identificate:

- **eterogenitatea crescândă a colectivelor de elevi şi studenţi**, determinată de mobilitate, migraţie şi programe de schimb academic, care aduce în aceeaşi sală de curs limbi materne, tradiţii, aşteptări şi stiluri de învăţare diferite;
- **barierele lingvistice şi comunicaţionale**, care pot genera neînţelegeri, izolare şi rezultate şcolare inegale, dacă nu sunt anticipate şi gestionate;
- **persistenţa stereotipurilor şi a prejudecăţilor**, inclusiv a celor implicite, care pot influenţa atât relaţiile dintre elevi, cât şi aşteptările cadrelor didactice;
- **inegalităţile de acces şi de participare**, resimţite mai ales de elevii din comunităţi minoritare sau din medii defavorizate;
- **mediul digital**, care multiplică ocaziile de contact intercultural, dar facilitează şi răspândirea dezinformării şi a discursului instigator la ură;
- **pregătirea insuficientă a personalului didactic şi managerial** pentru gestionarea situaţiilor interculturale complexe, inclusiv a conflictelor cu substrat cultural.

Aceste provocări arată că abordarea punctuală, limitată la activităţi ocazionale sau la sărbători multiculturale, nu este suficientă. Este nevoie de o viziune instituţională coerentă, în care dimensiunea interculturală să fie integrată în misiunea, planificarea strategică şi practicile cotidiene ale şcolii şi ale universităţii.

Perspective europene asupra educaţiei interculturale

Lucrarea a plasat aceste preocupări în cadrul mai larg al politicilor educaţionale europene. Spaţiul european a făcut din diversitatea culturală una dintre valorile sale fundamentale, sintetizate în deviza Uniunii Europene, „*Unită în diversitate*”. În acest orizont se înscriu demersuri precum *Cadrul de referinţă al competenţelor pentru o cultură democratică*, elaborat de Consiliul Europei, care pune accent pe valorizarea diversităţii culturale, pe deschiderea către alte culturi şi pe abilităţile de ascultare, empatie şi cooperare, precum şi obiectivele *Spaţiului European al Educaţiei privind incluziunea şi echitatea*.

Programele *Erasmus+* şi *eTwinning* au fost evocate ca instrumente prin care dialogul intercultural trece din registrul declarativ în cel al experienţei directe: mobilităţile de studiu şi de predare, proiectele de parteneriat şcolar şi colaborarea online între clase din ţări diferite oferă elevilor, studenţilor şi profesorilor ocazia de a lucra efectiv împreună cu parteneri din alte culturi. Perspectiva europeană implică, de asemenea, recunoaşterea faptului că fiecare sistem educaţional naţional are o memorie şi o identitate proprie, iar dialogul intercultural nu înseamnă uniformizare, ci cooperare între identităţi asumate – idee care a creat o legătură directă cu tema memoriei colective dezvoltată în prelegere.

Modele de leadership incluziv

Partea centrală a lucrării a fost dedicată modelelor de leadership capabile să susţină dialogul intercultural în instituţiile de învăţământ. Leadershipul incluziv a fost definit ca acel stil de conducere care urmăreşte ca fiecare membru al comunităţii educaţionale să se simtă respectat, valorizat şi implicat, indiferent de originea sa culturală, lingvistică, socială sau religioasă. Au fost discutate mai multe direcţii complementare:

Leadershipul transformaţional, centrat pe construirea unei viziuni comune şi pe inspirarea membrilor organizaţiei, prin care deschiderea interculturală devine valoare asumată de întreaga comunitate, nu o cerinţă impusă din exterior.

Leadershipul distribuit, care valorifică expertiza profesorilor, a consilierilor şcolari, a mediatorilor şi a reprezentanţilor elevilor sau studenţilor, recunoscând că gestionarea diversităţii nu poate fi responsabilitatea exclusivă a conducerii.

Leadershipul responsiv cultural, care presupune ca liderii educaţionali să-şi examineze propriile presupoziţii culturale, să cunoască realităţile comunităţilor din care provin elevii şi să adapteze politicile şi practicile instituţiei la aceste realităţi.

Leadershipul bazat pe dialog şi participare, care implică familiile şi comunitatea locală în viaţa şcolii şi creează mecanisme prin care vocile grupurilor minoritare sunt efectiv ascultate în luarea deciziilor.

Pe plan practic, lucrarea a subliniat câteva direcţii de acţiune pentru managerii educaţionali: includerea obiectivelor interculturale în documentele strategice ale instituţiei, formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul competenţei interculturale, crearea unor proceduri clare de prevenire şi gestionare a discriminării şi a conflictelor, dezvoltarea parteneriatelor internaţionale şi evaluarea periodică a climatului instituţional din perspectiva incluziunii. Liderul educaţional a fost prezentat, astfel, ca un mediator intercultural la nivel organizaţional, după cum profesorul este mediator cultural la nivelul clasei.

Implicaţii pentru formarea cadrelor didactice şi rolul universităţii

O idee asupra căreia lucrarea a insistat în mod deosebit priveşte formarea iniţială şi continuă a cadrelor didactice. Competenţa interculturală nu se dobândeşte spontan, ci se construieşte prin cunoaştere, reflecţie şi experienţă ghidată. Universităţile care pregătesc viitori profesori au, din această perspectivă, o responsabilitate dublă: să includă în programele de studiu conţinuturi explicite privind educaţia interculturală, managementul diversităţii şi comunicarea interculturală şi, în acelaşi timp, să ofere studenţilor oportunităţi reale de contact cu alte culturi, prin mobilităţi, proiecte internaţionale şi activităţi de voluntariat în comunităţi diverse.

Speakerii prezenţi au subliniat că leadershipul incluziv are o dimensiune etică inerentă: a conduce o instituţie educaţională într-o societate diversă înseamnă a asigura fiecărui elev şi fiecărui student nu doar accesul formal la educaţie, ci şi sentimentul apartenenţei la o comunitate care îl respectă şi îl valorizează. Acolo unde acest sentiment există, diversitatea culturală devine sursă de creativitate, de învăţare reciprocă şi de coeziune, iar dialogul intercultural se transformă dintr-un obiectiv declarat într-o practică vie a vieţii şcolare.

Convergenţe şi concluzii

Lucrările prezentate au pus în evidenţă o idee comună: memoria şi dialogul nu se exclud, ci se susţin reciproc. Un dialog autentic presupune parteneri care ştiu cine sunt şi au ceva de oferit, iar memoria se îmbogăţeşte prin întâlnirea cu celălalt. Spaţiul românesc, în care au convieţuit de-a lungul secolelor numeroase comunităţi etnice şi culturale, a fost evocat ca exemplu elocvent al acestei împletiri şi ca resursă educativă valoroasă.

Dincolo de dimensiunea sa academică, manifestarea a transmis un mesaj esenţial: identitatea culturală nu reprezintă o barieră în calea dialogului, ci fundamentul unei întâlniri autentice între oameni, tradiţii şi civilizaţii. Educaţia devine astfel nu doar un proces de transmitere a cunoştinţelor, ci şi o punte între culturi, generaţii şi comunităţi, contribuind la consolidarea unei Europe a valorilor şi a unei lumi în care diversitatea este recunoscută, respectată şi valorizată.

Concluzia generală a lucrărilor poate fi formulată astfel: **educaţia are o dublă misiune – să păstreze vie memoria comunităţii şi să o deschidă spre ceilalţi**. O şcoală care doar conservă riscă să formeze tineri închişi în propriul trecut, iar una care doar deschide riscă să formeze tineri fără rădăcini. Echilibrul dintre cele două, susţinut prin colaborare internaţională şi printr-un management educaţional responsabil, face ca memoria să devină o punte, nu un zid, iar diversitatea – o şansă, nu o ameninţare.

Conf.univ.dr. Sebastian CHIRIMBU
Colegiul Universitar *Spiru Haret,* Bucureşti
Facultatea de Psihologie şi Ştiinţele Educaţiei, Bucureşti

Imagine editată digital

Imagine editată digital

Imagine editată digital

VITRALII

De ce are melcul cochilie şi ochi telescopici

Natura ne desfată şi ne surprinde cu o mulțime de minunății explicabile, după caz, prin evoluție, adaptare sau prin cine ştie ce capriciu al Creatorului, oricine sau orice ar fi fost acesta. În general, toate viețăile au accesorii fioroase: gheare, cozi cu țepi, colți cu venin, dinți ascuțiți, mustăți amenințătoare, antene cu capacități extrasenzoriale. Toate cu un singur scop: să se apere unele de altele. De asta are şi melcul cochilie. Cochilia este o capodoperă a arhitecturii defensive. Compactă, rezistentă, uşor de transportat şi, mai ales, scutită de impozitul pe proprietate, ea îi oferă posesorului un adăpost în care se poate retrage ori de câte ori mediul exterior devine neprielnic. Plouă, e ger, bate vântul, o barză are poftă de ceva prospăt şi fraged: eroul nostru are buncăr personal, o fundătură cu aspect de living sau lobby de hotel. Din acest motiv, a devenit un model pentru puternicii zilei asaltați de semenii revoltați şi contrariați. Poți să le cânți „melc, melc codobelc” cât vrei, n-o să-şi scoată ochii telescopici din căsuța spiralată, mobilată cu fotolii moi, grafice colorate şi oglinzi în care se văd permanent mai competenți decât sunt. Înăuntru este cald, prosperitate şi linişte. Acolo nu ajung veştile despre facturi, spitale sau şcoli ca vai de lume, despre industrii întregi care se prăbuşesc, despre prețuri, despre investitorii care fug de rup pământul. Toate aceste mici inconveniente ale existenței de zi cu zi sunt probleme ale lumii exterioare, o lume grosolană, zgomotoasă şi, mai ales, lipsită de recunoştință. În cochilie, economia duduie, reformele se desfăşoară cu o viteză amețitoare, iar nivelul de trai creşte spectaculos, mai ales în rapoarte şi în discursuri. Bugetul este echilibrat printr-o operațiune simplă: se mută cifrele dintr-o coloană în alta, până când deficitul capătă o expresie mai puțin ofensatoare. Sărăcia este combătută prin redefinirea ei statistică, inflația este privită ca un fenomen meteorologic, iar scumpirile sunt explicate prin conjuncturi internaționale, cicluri cosmice şi, dacă situația o cere, prin moştenirea lăsată de cei care au stat în cochilie înaintea lor.

Adevărata surpriză apare atunci când descoperim că aceste creaturi, aparent revoltător de placide, posedă o dantură impresionantă. Melcul adevărat are o radulă, un fel de panglică prevăzută cu numeroşi dinți minusculi, cu ajutorul cărora răzuieşte hrana. Nu are, aşadar, o mie de dinți în sensul în care ne imaginăm noi o dantură de crocodil, însă imaginea este suficient de sugestivă pentru a ne ajuta să înțelegem comportamentul melcului politic. Această specie de melc nu mai ronțăie frunze. Preferă să le taie la câini. Scrâşneşte din toți cei o mie de dinți ori de câte ori cineva îi contestă autoritatea, îi pune la îndoială competența sau – ceva de neconceput! – îi cere să dea socoteală pentru ceea ce a făcut. Pe deasupra, e certăreț, agresiv, ranchiunos şi are un exacerbat simț al proprietății: „Stai departe de frunza mea!”. Filozofia lui e simplă: duşmanul este cel care îi dă de gol greşelile. Spre deosebire de fârtatul din natură, se străduieşte să nu lase dâre în urma sa. E mai sănătos aşa. Şi nu mai iese din cochilie doar pe ploaie – îşi arată coarnele şi pe arşiță, dacă e rost de ceva câştiguri, măcar de popularitate. Sau de ronțăit ceva mai acătării. Adoră, pe lângă umezeala lipicioasă a cochiliei, şi băile de mulțime, cu condiția ca mulțimile să fie mute. Şi atunci apare întrebarea firească: ce ne facem cu atâția melci? Poate că ar trebui să începem prin a le face cochiliile ceva mai transparente. Să vedem ce se petrece înăuntru, cine mănâncă, cine doarme şi cine semnează. Să le limităm posibilitatea de a se ascunde după proceduri şi explicații interminabile. Iar când scot timid câte un ochi telescopic, să nu ne mai grăbim să-i aplaudăm doar pentru că au binevoit să privească în direcția noastră. Să le cântăm mai des ca să-i putem privi, şi noi, în ochi. Poate aşa vor înțelege că o cochilie nu e un mandat pe viață sau un privilegiu, şi că melcul din interiorul ei poate fi oricând schimbat. Ar trebui să înțelegem că melcul nu este inofensiv doar fiindcă se mişcă încet. Iar dacă nici aşa nu se poate, poate că a venit vremea să ne întrebăm dacă nu cumva am cultivat prea multă vreme grădina în folosul melcilor şi prea puțin în folosul nostru, distrugându-ne astfel rădăcinile.

Dragoş CIOCĂZAN

Ziua Specială de Film!

- socializare şi cultură în pustiul înghețat al digitalizării

Digitalizarea ne-a adus mai aproape de toate, dar cu cât ne apropiem mai mult de ceva, cu atât ne trezim mai singuri în pustiul de gheață al informației „pure”, „seci”. Vrei un film? Sigur. Îl poți avea în „comoditatea” singurătății tale. De ce era mai „caldă” premiera unui film şi informația despre acesta mai demult? La țară, în satul Scorțeni din Prahova, când venea „caravana cinematografică” de la județ, apăreau afişele format A4 la avizierul căminului cultural. Câteodată plăteam 1,25 lei intrarea, sau 2,50 lei, dacă erau două serii. Câteodată nu plăteam… Aşteptam cuminți să se termine filmul şi apoi aveam discuții pe diverse teme, coordonate de către un profesor. Apoi am descoperit cinematograful de la oraş, din Câmpina, odată cu liceul. Mai târziu, veneam în Capitală, pe „bulevardul cinematografelor”, unde vizionam câte trei – patru filme într-o singură zi. Pe atunci, România producea peste 80 de filme de an. Apoi, a venit „libertatea”, iar filme nu prea s-au mai făcut. Astăzi nu mai avem nici „caravană”, dar nici cinematografe „clasice”. În Ilfov, județul ce înconjoară Bucureştiul ca un inel, avem în prezent cămine culturale, case de cultură şi centre culturale renovate şi folosite doar la serbările elevilor. Doar câteva mai „întrețin” cercuri aplicative şi de arte, diferite formații.

În ultimii ani, producția cinematografică autohtonă pare să ia avânt. Cine ştie? Poate direcția din Ministerul Culturii care se ocupă de acest domeniu va reînvia şi *Caravana Cinematografică.* Sună „comunist?” Poate îi vom spune altfel. Putem avea un proiect cultural – educativ ce poate fi organizat de către Consiliile Județene, prin Centrele Județene de Cultură, în parteneriat cu Centrului Național al Cinematografiei şi Arhiva Națională de Filme, cu primăriile şi alte instituții de cultură din județe (Case de cultură, Centre Culturale, Cămine Culturale etc.). Într-o anumită zi, săptămânal sau bilunar, se poate proiecta un film, în mod gratuit. Sau cu un preț mic. Instituția respectivă ar trebui să aibă mijloacele tehnice necesare pentru proiecție şi să primească din partea Centrului Național al Cinematografiei sau al Arhivei Naționale de Filme materialul ce va fi proiectat (casetă, DVD, etc.) *Caravana Cinematografică* îşi propune astfel să aducă în atenția publicului filmul românesc, fiind totodată şi un omagiu adus regizorilor şi actorilor care au făcut filme care dăinuiesc peste timp. Având în vedere rolul educativ şi memorialistic pe care îl pot avea, filmele prezentate vor readuce în sala de spectacol împreună toate generațiile vor atrage atenția asupra celei de-a şaptea arte, savurată de acestă dată într-un mod diferit, în „*Ziua specială de film*” – iată o posibilă denumire!

Proiectul „*Ziua specială de film*” se pliază perfect pe obiectivele C.N.C. prin modalitatea inedită de prezentare şi promovare a filmelor recunoscute de-a lungul timpului dar, mai ales, prin promovarea filmelor generației noi. Accesul gratuit la proiecțiile cinematografice oferă posibilitatea unei promovării mai intense în rândul tuturor iubitorilor de film.. Vor fi proiectate filme premiate la diferite festivaluri, filme de scurt metraj, filme documentare, omagii, retrospective, proiecții ale filmelor româneşti consacrate, programele speciale de profil cultural, se vor organiza dezbateri publice cu participarea realizatorilor şi a criticilor de film de renume din România.

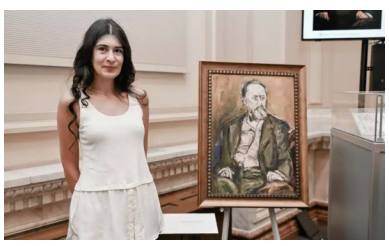
Se poate constitui o echipă mobilă, ce se va deplasa acolo unde nu există aparatura necesară. Se pot organiza conferințe, la care vor participa actori, regizori, sau membri ai CNC şi ai ANF, din partea Uniunii Cineaştilor din România, AFCNl, Centrul Județean pentru Conservarea şi Promovarea Culturii Tradiționale, Direcția Județeană de Tineret şi Sport ş.a... Astfel, vom avea şi cultură şi socializare în „*Ziua Specială de Film*”, de unde va rezulta căldura sufletească, atât de necesară acum, în pustiul înghețat al digitalizării obligatorii. Mai ales pentru cei ce nu mai sunt prezenți în „câmpul muncii”. Dacă nu, va bate vântul rece, iar noi, precum pinguinii, vom aluneca la rând pe banchiză, spre mica şansă a revenirii repetitive la viață sau a neantizării oceanice permanente..

George V. GRIGORE

Invitații în lumea artelor plastice

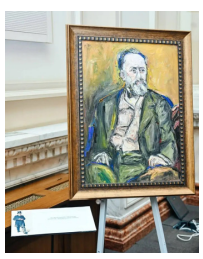
Daria-Mihaela DUMITRACHE:
Artistul pictează atât pentru sine, cât şi pentru ceilalți, aducând viziunea sa şi sperând astfel să trezească ceva în privitor: o emoție, un gând nou etc.

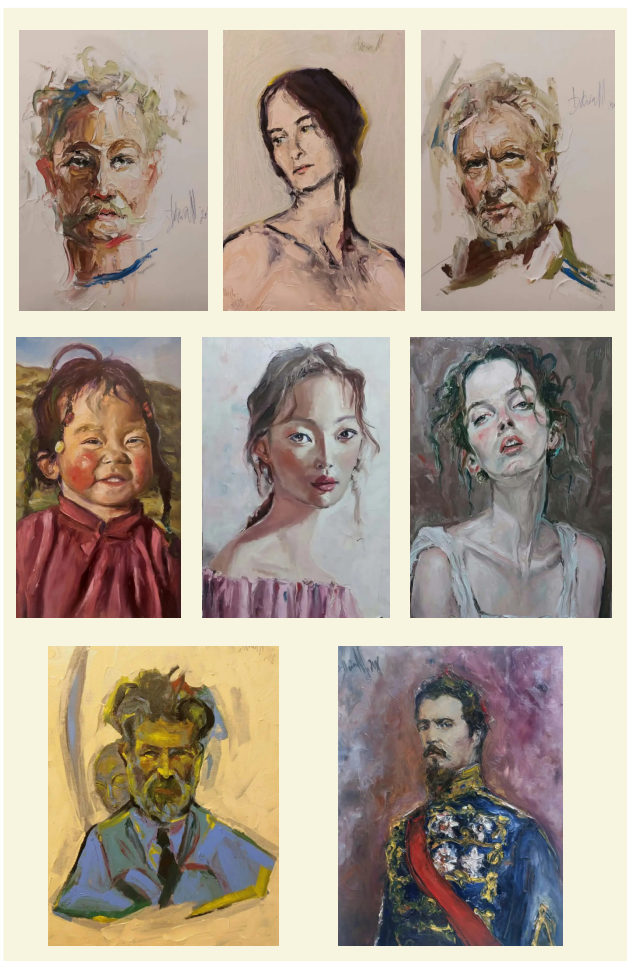
O văd pe artista Daria-Mihaela Dumitrache alături de un portret impresionant… Încerc să aflu detalii chiar de la pictoriță

– Am avut onoarea de a expune portretul fondatorului băncii naționale, Eugeniu Carada, cu ocazia împlinirii a 190 de ani de la naşterea sa…

– **Cum a apărut acest proiect, ideea de a face acest tablou?**

– Am primit această propunere ca urmare a faptului că portretul este una dintre temele des abordare de către mine.

– **Ce tehnică ați folosit, ulei, acrilic?**

– Lucrarea este realizată în ulei, tehnica cuțitul de paletă.

– **Ce dimensiuni are?**

– Dimensiunile sale sunt de 50/70.

– **Unde se află acum ?**

– Acesta va rămâne Băncii Naționale şi sunt foarte recunoscătoare pentru acest lucru.

– **Care sunt următoarele manifestări expoziționale la care veti participa?**

– Cel mai curând sunt convinsă că la expoziții de grup, iar la anul, am să reunesc lucrări în cadrul unei expoziții personale, la Cercul militar național, sala foaier. Detalii cu privire la acestea voi anunța pe rețelele sociale în apropierea momentului.

– **La final, vă rugăm să transmiteți un mesaj numeroşilor oameni care vă admiră tablourile fie in realitate, fie pe internet…**

– Mulțumesc şi sunt recunoscătoare oamenilor, fie din mediul online, fie din realitate care îşi fac timp să îmi admire tablourile şi să îmi spună o vorbă bună!! Până la urmă, artistul pictează atât pentru sine, cât şi pentru ceilalți, aducând viziunea sa şi sperând astfel să trezească ceva în privitor: o emoție, un gând nou, etc. Dacă se întâmplă asta, eu mă simt mulțumită. Vă mulțumesc! Sănătate şi numai bine!!!

– **Sănătate şi inspirație multă şi pentru dumneavoastră! Să mai vedem nişte portrete pe care le semnați.**

Care este CONCLUZIA? Minunate portrete.

Aristotel BUNESCU
https://agentiadepresaculturalasisportiva.wordpress.com

KAKISTOCRAȚIA.

Când incompetența sau impostura ajunge la putere (IV)

Motto: „*I think maybe we have a kakistocracy right now, but we'll get through it."*/
„*Cred că poate avem parte de o kakistocrație în acest moment, dar vom trece peste asta!"* (George Clooney)

(urmare din nr. 1201)

Florin MACIU

Presupusa kakistocrație militară în țara noastră de azi

Fără să ne fi dorit vreodată să criticăm vârful conducerii actuale a armatei, dezbătând, în mod deschis, despre kakistocrație, nu avem alte opțiuni decât să atingem, fără să lovim în plin, o tematică a prezentului. A ocoli un subiect arzător legat de armată, promovând, totuși, acest articol, chiar cu scop didactic, ne-ar plasa, indubitabil, între cei care fac gargară, la figurat însemnând *cei ce vorbesc mult și fără rost*.

Șeful Statului Major al Apărării este suspect într-un caz penal, considerat de mulți banal. Totuși penal. În spațiul public românesc, distincția juridică dintre *suspect* și *inculpat* este aproape complet anulată de percepția colectivă, care operează pe principiul că *dacă a ajuns la DNA, e vinovat*. Din perspectiva autorității instituționale, erodarea este masivă, oricum ar fi abordată.

Pentru publicul larg, nuanțele din Codul de procedură penală nu contează. În momentul în care șeful Armatei trece pragul Direcției Naționale Anticorupție ca presupus acuzat, autoritatea sa morală este compromisă instantaneu. Într-o instituție bazată pe ierarhie, onoare și disciplină strictă, suspiciunea oficială de corupție sau abuz (în acest caz, facilitarea unor angajări pe filieră de *pile* sau favoruri între generali) lovește exact în nucleul de încredere al subordonaților și al cetățenilor.

Dacă cel aflat în această situație, indiferent cine ar fi, ar rămâne în funcție, se poate considera că se confirmă definiția pură a kakistocrației – sistemul își protejează elitele compromise, ignorând standardele de integritate în numele controlului sau al complicității.

Dacă acesta cere trecerea în rezervă, actul poate fi privit ca un ultim gest de onoare militară (pentru a proteja imaginea instituției), dar va exista puternica bănuială că procedeul a fost folosit ca o *supapă de siguranță* prin care sistemul extrage personajul problematic din lumina reflectoarelor, dar îi conservă privilegiile (pensia de general).

România se află în plin proces de achiziții militare istorice de miliarde de euro. În acest context geopolitic extrem de tensionat, sistemul nu își poate permite un șef al Armatei care să fie un actor liber pe scena publică sau care să genereze instabilitate. Chiar dacă acuzația DNA din iunie 2026 vizează o speță de nivel mic (suplimentarea unor locuri la UNEFS pentru angajări), vulnerabilitatea penală a generalului îl face extrem de maleabil, de docil sau supus, ca să înțeleagă oricine. Un lider militar cu dosar penal este un lider șantajabil sau, cel puțin, lipsit de pârghii de negociere în fața decidentului politic care semnează marile bugete de înarmare.

Dacă în prima fază generalul a adoptat o poziție de forță refuzând demisia, compromisul supraviețuirii sale la vârful Armatei a venit probabil cu un cost: renunțarea totală la profilul public independent, echidistant politic, care ia hotărâri numai pentru optimizarea dotării armatei și binele României. Prezențe publice mute, în care domnia sa îndeplinește doar rolul de decor militar în spatele ministrului, arată că generalul a acceptat să devină un simplu executant instituțional. Unii ar spune *ostaticul penal al sistemului*.

Noi ne vom desprinde puțin de realitate și vom trece la teoria pură. În timp ce controlul democratic civil asupra forțelor armate este un principiu fundamental, doctrinele moderne definesc imixtiunea politică abuzivă în decizia tactică ca pe o vulnerabilitate strategică majoră. Există anumite reguli indubitabile în armatele moderne ale statelor democratice, care s-ar putea rezuma la scurta expresie *control civil, autonomie profesională*. Într-adevăr, politicul stabilește obiectivele strategice finale și alocă resursele, dar lasă planificarea operativă și tactica în mâna profesioniștilor militari, la fel ca și deciziile despre necesitățile de dotare.

Dacă politicul intervine în decizii care depind strict de expertiza militară și forțează impunerea unor decizii chiar și de dotare a armatei, pentru imagine, întărirea controlului sau, mai rău, în favoarea unor interese de partid sau personale, fenomenul devine o uzurpare a expertizei profesionale, care anulează avantajul tehnologic sau numeric al unei armate. Bănuim că, în practică, este destul de dificil de adunat dovezi că militarii au fost influențați, ca să nu spunem forțați să-și schimbe opțiunile.

Se poate întâmpla, totuși, când procesul de promovare a ofițerilor nu se mai face pe bază de meritocrație și performanță, ci pe bază de loialitate politică sau vulnerabilitate (șantajabilitate). Amenințarea cu dosare sau demiteri arbitrare distruge cultura asumării riscului calculat. Comandanții devin birocrați defensivi. Ei aleg tactici sigure pentru cariera lor, dar ineficiente pentru apărarea patriei, refuzând să raporteze problemele logistice sau disfuncționalitățile din subordine pentru a nu-și supăra protectorii politici.

Normal, liderii de la nivel înalt trebuie să dea ordine clare privind intenția, oferind subordonaților libertatea totală de execuție. Execuția, în opinia noastră, presupune și libertatea de decizie subsecventă a militarilor. Nu poți tu, un ministru care, posibil, nu ai nici un fel de pregătire militară sistematică, să înveți sute de ofițeri cu grade superioare și generali cu ce arme se câștigă războiul, de unde pot fi acestea achiziționate și în ce cantitate. Imixtiunea politică este opusul absolut al acestui principiu fundamental.

Ușor de zis în teorie, greu de demonstrat ceea ce se întâmplă în practică. Poate cineva să garanteze că documentele ce stau la baza unei achiziții de armament sau tehnică de luptă reflectă cu limpezime gândirea liberă a militarilor? Oare conținutul actelor administrative nu este cumva rezultatul unor presiuni disimulate?

Concluzia este că șefii militari trebuie să aibă un comportament ireproșabil. Nu este de ajuns un grad mare și un CV pus la punct, pentru a te bucura de încredere deplină. Este necesar un comportament zilnic ireproșabil, chiar și față de prieteni, familie, cei apropiați. Unii vor întreba cât de naivi suntem să cerem militarilor, cetățeni în uniformă, mult mai mult decât pot dovedi cei care conduc țara. Alții, ca și noi, vor spune că militarii trebuie să fie exemplu de integritate pentru toți cetățenii. Se poate dezbate mult... Noi amintim că eram în sfera teoriei pure, de unde ieșim chiar acum.

Menținerea în funcție a unui lider militar pe criterii de șantajabilitate și loialitate forțată, în detrimentul competenței, integrității și siguranței trupelor, este o trăsătură fundamentală a unei kakistocrații (guvernarea celor mai proști sau a celor mai lipsiți de scrupule). Într-un astfel de sistem, valoarea unui om nu constă în abilitățile sale, ci în docilitatea sa născută din frică.

Prin urmare, utilizarea justiției sau a dosarelor penale pentru a menține un general într-o stare de vulnerabilitate politică este rețeta garantată prin care un stat își sabotează propria armată din interior, transformând instituția de apărare într-o bombă cu ceas gata să explodeze la primul contact cu un inamic real. Ofițerii subordonați și soldații simt imediat când un general este incompetent sau ghidat de interese obscure. Lipsa de încredere în lanțul de comandă duce la panică și abandon în momentul primului atac inamic serios.

Am tras un semnal de alarmă, bazat pe supoziții, și care nu putea fi evitat, dat fiind subiectul abordat – kakistocrația. Sperăm ca, în curând, să se dovedească faptul că ipotezele de mai sus nu au fost decât un delir ori o manifestare de paranoia. Dorim să auzim că observatori internaționali și chiar naționali, dar independenți, ne laudă pentru promovarea profesioniștilor integri și nevulnerabili, incoruptibili și competenți.

Reamintim că totul a plecat de la eșecul usturător al României, la Turtucaia.

Kakistocrația în buncăr: Ultimul bastion al stalinismului dogmatic

După moartea lui Iosif Stalin în 1953 și preluarea puterii de către Nikita Hrușciov, Blocul Estic a intrat într-o perioadă de profundă instabilitate și transformare. Această etapă a fost marcată de încercări de reformă, dar și de revolte sângeroase împotriva dominației sovietice. În februarie 1956, Hrușciov a denunțat oficial cultul personalității lui Stalin, teroarea în masă și epurările din partid. Slăbirea controlului ideologic de la Moscova a încurajat populația din sateliții sovietici să ceară libertate și condiții mai bune de viață. Au fost revolte în Polonia și, în 1956, revoluția maghiară.

Liderul albanez Enver Hodja, un stalinist dogmatic, s-a aliniat cu China, rupând complet relațiile cu Moscova în 1961. Albania a devenit astfel o insulă stalinistă izolată în interiorul Europei.

Pentru a realiza un contrast, menționăm că, în România, liderul stalinist Gheorghe Gheorghiu-Dej, pentru a-și păstra puterea, a inițiat o politică de distanțare subtilă de Moscova, negociind cu succes, printre altele, retragerea trupelor sovietice din România în 1958.

Reamintim că, în 1955, ca răspuns direct la integrarea Germaniei de Vest în NATO, URSS și sateliții săi au semnat Pactul de la Varșovia, o alianță militară care formaliza prezența armatei sovietice în regiune.

Rămânerea Albaniei fidelă stalinismului dogmatic sub dictatura lui Enver Hodja, chiar și după moartea lui Iosif Stalin și denunțarea crimelor acestuia de către Nikita Hrușciov în 1956, este privită de istorici și politologi ca un exemplu extrem de totalitarism dogmatic, izolaționism patologic și paranoia de stat, mai degrabă decât ca o kakistocrație pură în sensul său clasic.

Totuși, dacă analizăm mecanismele de putere implementate de Hodja, regimul său a întrunit cele mai toxice caracteristici ale unei kakistocrații ideologice.

Așa cum spuneam, tradițional, kakistocrația presupune un haos administrativ generat de oameni proști și incompetenți care ajung la putere din greșeală, prin nepotism sau corupție generalizată (așa cum am văzut în haosul decizional de la Turtucaia).

Regimul lui Enver Hodja a fost extrem de organizat, disciplinat și de o eficiență birocratică terifiantă. Hodja era un intelectual școlit în Franța, cu o cultură vastă, dar cu o minte profund dogmatică și fanatică. Aparatul său de represiune (serviciul secret *Sigurimi*) funcționa cu o precizie matematică în eliminarea oricărei opoziții.

Kakistocrația, așa cum am mai spus, are nuanțe. Ea poate fi și un sistem în care cei mai cruzi, lipsiți de scrupule, paranoici și dogmatici indivizi controlează destinele unei națiuni, distrugându-i viitorul din considerente personale sau ideologice.

Hodja a epurat val după val de intelectuali, economiști și lideri militari moderați sau tehnocrați care sugerau că Albania ar trebui să se modernizeze sau să accepte reformele economice propuse de Hrușciov. În locul lor au fost promovați nomenclaturiști a căror unică calificare era fanatismul orb și loialitatea absolută față de dictator. Altfel, incompetenți.

Ulterior, Hodja s-a aliat cu China lui Mao, pentru ca în final să se izoleze de întreaga lume. Regimul a funcționat într-o bulă de nerealism absurd, considerând că micul stat balcanic este *singurul bastion al adevăratului marxism-leninism din lume,* în timp ce restul planetei era capitalist sau *revizionist*.

Cel mai clar simbol al disfuncționalității kakistocratice a regimului a fost construirea a peste 170000 de buncăre de beton pe tot cuprinsul țării. Într-o perioadă în care populația Albaniei suferea de foame, raționalizare severă și lipsă de infrastructură elementară, resursele economice uriașe ale țării au fost irosite pentru a construi buncăre inutile, din cauza paranoiei liderilor că țara va fi invadată simultan de NATO și de Pactul de la Varșovia.

Decizia Albaniei de a rămâne fidelă stalinismului după 1956 nu a fost rodul neștiinței, ci al unei structuri de decizie captive în paranoia și ideologie radicală. A fost un sistem în care criteriul suprem de guvernare a fost supraviețuirea politică a unui dictator și a clicii sale, cu prețul transformării Albaniei în cea mai săracă, izolată și terorizată țară din Europa. Din perspectiva distrugerii sistematice a potențialului unei națiuni prin decizii politice aberante, regimul lui Hodja rămâne un monument al kakistocrației ideologice.

În istoria modernă a Albaniei, este foarte greu de găsit o decizie cu efecte mai toxice, mai generalizate și mai durabile decât izolarea patologică autoimpusă de Enver Hodja. Aceasta a blocat evoluția unei națiuni întregi timp de patru decenii, transformând Albania în cea mai săracă și mai înapoiată țară din Europa. Totuși, dacă privim istoria deciziilor luate de conducerea de la Tirana, există un moment considerat de mulți istorici și economiști ca fiind chiar mai catastrofal din punct de vedere social și structural, deoarece a dus la prăbușirea instantanee a statului și la un pas de război civil - tolerarea și încurajarea schemelor piramidale de către guvernul din 1996 –1997. Continuăm, subliniind că fenomenul nu a fost străin nici de România, iar noi l-am abordat într-un articol pe care l-am intitulat, credem, *Cleptocrația*. Această decizie din perioada post-comunistă întrunește mult mai clar elementele unei kakistocrații pure (guvernarea incompetenței și a corupției absolute) decât izolarea ideologică a lui Hodja.

Izolarea lui Enver Hodja a fost o succesiune de decizii dogmatice prin care Albania a rupt legăturile cu Iugoslavia (1948), cu URSS (1961) și cu China (1978). Țara a fost privată de tehnologie, credite și piețe de desfacere. S-a ajuns la raționalizarea extremă a alimentelor, interzicerea proprietății private (inclusiv a mașinilor) și irosirea resurselor pe 170000 de buncăre. Partea bună a fost că, deși a generat o sărăcie lucie și o teroare cruntă, regimul a menținut o ordine socială strictă, a alfabetizat populația și a creat o infrastructură industrială de bază (chiar dacă învechită).

Criza schemelor piramidale (1996–1997) a fost o sinucidere fulgerătoare a statului.

După căderea comunismului, noua conducere democratică, în frunte cu președintele Sali Berisha, a dat dovadă de o incompetență economică halucinantă, care a depășit orice imaginație politică. Guvernul a permis, a patronat și chiar a făcut propagandă electorală pentru o serie de fonduri de investiții piramidale (fonduri de tip Ponzi). Într-o țară fără educație financiară, aceste scheme promiteau dobânzi absurde, de până la 100% pe lună. Fondul Monetar Internațional (FMI) și Banca Mondială au avertizat repetat guvernul de la Tirana că aceste scheme se vor prăbuși și vor distruge economia.

Conducerea kakistocratică a Albaniei nu doar că a ignorat avertismentele, dar președintele Berisha a apărut public asigurând cetățenii că *banii lor sunt în siguranță* în aceste fonduri, deoarece liderii schemelor finanțau campaniile electorale ale partidului de la putere. Schemele s-au prăbușit inevitabil. Peste 1,2 miliarde de dolari — reprezentând economiile de o viață ale majorității familiilor albaneze (mulți își vânduseră casele sau vitele pentru a depune banii) — au dispărut peste noapte. Populația a explodat în revolte violente. Depozitele de armament ale armatei au fost sparte, iar cetățenii s-au înarmat cu milioane de arme Kalașnikov. Lanțul de comandă al poliției și armatei s-a dizolvat complet. Sudul țării a căzut sub controlul bandelor înarmate și al comitetelor de salvare. A fost nevoie de o intervenție militară internațională a ONU (Operațiunea Alba) pentru a restaura ordinea. Peste 2 000 de oameni au murit în violențele din 1997.

În doar câteva săptămâni din anul 1997, incompetența și corupția liderilor au reușit să șteargă toate progresele democratice și economice făcute de Albania în primii cinci ani de după căderea dictaturii. A transformat statul într-un stat eșuat (*failed state*), a forțat un nou exod masiv al populației către Italia și Grecia și a lăsat țara traumatizată și inundată de arme ilegale timp de un deceniu. Aceasta rămâne, probabil, cea mai pură manifestare a unei kakistocrații guvernamentale din istoria modernă a Europei.

Revenim la Enver Hodja și România lui Gheorghe Gheorghiu-Dej. Albania a alunecat spre o disfuncționalitate izolaționistă profundă, în timp ce România a dat dovadă de un pragmatism geopolitic remarcabil, transformând opoziția față de Moscova într-o politică de autonomie economică și națională. Diferența dintre cele două regimuri ilustrează perfect granița dintre deciziile de factură kakistocratică și cele bazate pe realism politic. În Albania, respingerea lui Hrușciov a însemnat transformarea țării într-o închisoare ideologică izolată, vulnerabilă și săracă. Dej a jucat cartea naționalismului economic. Respingerea destalinizării moscovite nu a dus la autoizolare, ci la o deschidere calculată către Vest (Germania de Vest, Franța, SUA) pentru tehnologie și credite. Dej a înțeles că, pentru a rezista presiunilor URSS, România avea nevoie de o economie puternică și diversificată, nu de loialități dogmatice oarbe. Această politică de autonomie a fost ulterior moștenită și exacerbată de Nicolae Ceaușescu. **(Va urma)**

VALORI ROMÂNEȘTI

Etnologul prof. dr. Nicolae Constantinescu:

În tezaurul culturii populare se găsesc semnele cele mai viguroase ale identității românești.

George V. GRIGORE

Nicolae Constantinescu este un etnolog, antropolog, folclorist şi profesor român, (05.10.1941 – 18.07.2025) s-a născut la la Fierbinți. Fierbinți-Târg, cunoscut şi ca Fierbinți-Stroeşti, sau Târgu Fierbinți, este un oraş în județul Ialomița, din Muntenia, România. Oraşul se află în extremitatea vestică a județului, la limita cu județul Ilfov, pe malurile râului Ialomița, la coada lacului Dridu, pe care acest râu îl formează chiar înainte de confluența sa cu Prahova. În trecut Fierbinți a aparținut un timp şi de județul Ilfov.

Etnologul Nicolae Constantinescu este fiul Floricăi şi al lui Alexandru Constantinescu, învățători. După studii universitare de limba şi literatura română la Universitatea din Bucureşti (1958-1963), devine lector, apoi conferențiar (1990) şi profesor (1995) la Catedra de teoria literaturii şi folclor a facultății absolvite, şef al Catedrei de etnologie şi folclor (1996). Face studii de specializare la Portland, în Statele Unite (1976-1977). Obține titlul de doctor în ştiințe filologice al Universității din Bucureşti cu lucrarea *Rima în poezia populară românească.* Este membru al Societății Internaționale de Studierea Narațiunilor Populare (ISFHR), al Societății de Antropologie Culturală din România (SAC) şi membru în colegiile de redacție ale publicațiilor „Revista de etnografie şi folclor”, „Memoriile Comisiei de folclor” şi „Limbă şi literatură”. *Rima în poezia populară românească* (1973), o bună introducere în studiul problemei, se remarcă îndeosebi prin analiza funcțiilor rimei. Pe baza unei analize structurale de adâncime, autorul stabileşte frecvența rimelor (pe primul loc se situează cele oxitone şi paroxitone) şi subliniază rolul lor de „semn al codului poetic”, de „marcă cu funcții multiple”. Reține atenția, de asemenea, considerațiile privind relațiile rimei cu accentul şi prezentarea unor tipuri de rime, ca „rima minus” şi „rima zero”, a căror frecvență vădeşte „primatul acordat de estetica folclorică sensului”. În *Lectura textului folcloric* (1986), autorul face mereu trimitere, prin opoziție, la textul literar cult, pentru a demonstra că poezia folclorică îşi are un mod propriu de existență, un statut diferențiat, aparținând unui tip de cultură „puternic semiotizată”, ale cărei note caracteristice (tradiționalitate, oralitate, variabilitate, anonimat) fac din ea o „formă specifică” de creație sincretică, rezultantă a mai multor limbaje. În creația folclorică formalizarea atinge toate nivelurile operei. Cartea reuşeşte să fie ceea ce şi-a propus: o lectură „din interior”, prin „asumarea codului legităților, particularităților faptului literar folcloric izvorâte din modul său propriu de existență”. Este - aşa cum a recunoscut critica de specialitate - o „carte incitantă, care invită la reflecție”, care „face posibilă discutarea şi regândirea textului folcloric ca realitate etnoculturală prin mijlocirea unei viziuni împrospătate a câştigurilor ştiințelor contemporane, avansând unghiuri de vedere insolite, eliberate de sub rutina unor opinii, poate prea degrabă clasicizate” (Ion Şeuleanu). Dumitru Caracostea, în propunerea de tipologizare a folclorului românesc, acordase mare atenție raporturilor de rudenie, pe care îşi fundamentase de altfel schița tipologică, iar şcoala de cercetare sociologică de la Bucureşti, condusă de Dimitrie Gusti, înscrisese între preocupările ei chestiunea raporturilor de rudenie. Aceste două repere precedă studiul lui Constantinescu, *Relațiile de rudenie în societățile tradiționale. Reflexe în folclorul românesc* (1987, care aduce o perspectivă nouă în tratarea problemei, aceea a antropologiei structurale. În cea de-a treia parte a studiului, autorul urmăreşte „felul în care poezia populară (în sens generic), ca metatext, «citeşte» sau «reflectă» raporturile de familie ca *referent*, ca realitate, ca «text»”. Accentul cade pe modelul românesc de înrudire, pe sistemul său complex, de la forme ca năşia, înfrățirea, legătura cu „moşii”, la acelea de cosangvinitate şi de căsătorie. Constantinescu face o legătură cu modul „în care relațiile de rudenie au fost reținute şi transfigurate artistic în principalele categorii ale liricii orale”. Relația dintre mamă şi copii, „cea mai veche relație de rudenie instituită şi conceptualizată vreodată”, este urmărită în reflexele ei din cântecele de leagăn, în doinele de cătănie, în basme, în *Miorița.* Aici, metoda de studiu este cea funcțională, fiindcă funcția este „relația de interacțiune şi determinare a părților componente ale unui sistem dat”. *Romanian Folk-Culture. An Introduction* (1999) păstrează, în mare, structura unei lucrări a lui Constantinescu apărute la Turku (Finlanda) în 1996, fiind o introducere sintetică în cultura populară românească, cu un public-țintă clar definit, de vreme ce a fost elaborată şi editată cu ocazia prezenței României la *Smithsonian Folklife Festival* de la Washington D.C., în iunie-iulie 1999. Cartea urmăreşte în primul rând informarea exactă, obiectivă a cititorului mediu american cu privire la ansamblul culturii populare românești, de la fixarea riguroasă a cadrului istorico-geografic al constituirii acesteia până la prezentarea concisă a principalelor ei componente (ocupații, aşezări şi adăposturi, structura socială a satului tradițional, meşteşuguri şi artă populară, cultură spirituală, inclusiv un capitol despre dimensiunea sa creştină). Este unul dintre puținele, dar atât de necesarele studii de prezentare ştiințifică, totodată accesibilă, a totalității culturii populare românești în marile ei articulații. Cu deosebire preocupat de exegeza folclorului, Constantinescu n-a neglijat cercetarea de teren, *Sub zare de soare* (1973) fiind una dintre cele mai bune cercetări folclorice contemporane, aplicate

la specificul unui sat (Oltina). Ea conține 121 de cântece lirice, balade, jurnale orale, poezia obiceiurilor tradiționale şi jocuri de copii. Interesantă este aici prezența cântecelor tradiționale de iarnă în forme mult apropiate de cele înregistrate în Dobrogea de Teodor T. Burada în secolul al XIX-lea.

A fost distins cu Premiul „Sim. Fl. Marian” al Academiei Române pentru lucrarea Relațiile de rudenie în societățile tradiționale, E. A., 1987, cu Premiul Fundației Culturale „Ethnos” pe anul 1999 pentru contribuția la promovarea culturii populare românești în mediile universitare şi academice din țară şi din străinătate şi cu Premiul Perpessicius al Muzeului Național al Literaturii Române pentru ediții critice în anul 2010 (antologia Basme populare românești, 2 vol., în colaborare cu Iordan Datcu şi A. Gh. Olteanu, Academia Română, Fundația Națională pentru Ştiință şi Artă, Bucureşti, 2008). A organizat, în anul 2000, la Universitatea din Bucureşti, a 30-a ediție a Conferinței Internaționale dedicate Baladei, sub auspiciile Societății Internaționale de Etnologie şi Folclor. A fost membru al International Society of Folk Narrative Research, al International Association of South-East ern European Anthropology, al Asociației de Ştiințe Etnologice din România ş.a.

Din opera sa literară menționăm: *Rima în poezia populară românească*, Bucureşti, 1973; *Lectura textului folcloric*, Bucureşti, 1986; *Relațiile de rudenie în societățile tradiționale. Reflexe în folclorul românesc*, Bucureşti, 1987; *Romanian Folk-Culture. An Introduction*, Bucureşti,1999; *Etnologia şi folclorul relațiilor de rudenie*, Bucureşti, 2000. Mai putem trece ca şi culegere: *Sub zare de soare. Folclor poetic din comuna Oltina*, Constanța, 1973 (în colaborare cu Vasile Gusciac).

Profesorul Nicolae Constantinescu a fost şef al Catedrei de Etnologie şi Folclor, membru al Şcolii doctorale de la Facultatea de Litere, profesor emerit (consultant) al Universității Bucureşti. Profesorul Constantinescu a avut şi o bogată activitate didactică în străinătate, fiind, printre altele, lector de limba română la Universitatea de Stat din Portland, SUA. A ținut cursuri speciale de cultură populară românească la Universitatea din Turku, Finlanda. A fost organizator şi participant, cu echipa României, la *Smithsonian Folklife Festival*, iunie-iulie 1999, la Washington DC. A fost membru al Comisiei Naționale pentru Salvgardarea Patrimoniului Cultural Imaterial şi membru al Societății Internaționale de Studiere a Narațiunilor Populare.

A fost distins cu Premiul *Sim. Fl. Marian* al Academiei Române pentru lucrarea „Relațiile de rudenie în societățile tradiționale”, E. A., 1987, cu Premiul Fundației Culturale „Ethnos” pe anul 1999 pentru contribuția la promovarea culturii populare românești în mediile universitare şi academice din țară şi din străinătate şi cu Premiul *Perpessicius* al Muzeului Național al Literaturii Române pentru ediții critice în anul 2010 (antologia Basme populare românești, 2 vol., în colaborare cu Iordan Datcu şi A. Gh. Olteanu, Academia Română, Fundația Națională pentru Ştiință şi Artă, Bucureşti, 2008). A organizat, în anul 2000, la Universitatea din Bucureşti, a 30-a ediție a Conferinței Internaționale dedicate *Baladei*, sub auspiciile Societății Internaționale de Etnologie şi Folclor. A fost membru al *International Society of Folk Narrative Research,* al *International Association of South-East ern European Anthropology*, al *Asociației de Ştiințe Etnologice din România* ş.a.

Întrebat despre viitorul folclorului românesc, profesorul a răspuns: „*Timpul poate să aibă un efect pozitiv: câte dintre cântecele „noi”, cântate pe scenele Cântării României, în urmă cu 25-30 de ani, se mai aud acum? S-au şters complet din memorie. Sper ca viitorul să mă confirme!”*

Surse: wikipedia.org; aliantanoastră.ro; libnet.ro; constantinescu.ro; booknation.ro;

